

Αρις Γ. Καζάκος
Καθηγητής Εργατικού Δικαίου
στο Τμήμα Νομικής της Σχολής Ν.Ο.Π.Ε.
του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
Δικηγορικό Γραφείο: Φράγκων 3 – Τ.Κ. 54626 – Τηλ.: 2310/535354, 541476
Fax 2310/530468 - e-mail: arkaz@law.auth.gr – aris.kazakos@gmail.com

***Το ωράριο των καθηγητών της δευτεροβάθμιας
εκπαίδευσης που «διατίθενται» στην πρωτοβάθμια***

Γ Ν Ω Μ Ο Δ Ο Τ Η Σ Η

Θεσσαλονίκη, 25.11.2010

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ομοσπονδίας Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ) έθεσε υπόψη μου το ζήτημα της «διάθεσης» στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, για ένα σχολικό έτος και χωρίς δική τους αίτηση, εκπαιδευτικών, οι οποίοι υπάγονται οργανικά στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν συμπληρώνουν το προβλεπόμενο από το νόμο υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας. Περαιτέρω, τέθηκε υπόψη μου ότι οι Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης, σε συνεννόηση με τα υπηρεσιακά συμβούλια της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΠΥΣΔΕ), ενώ αρχικά αποφάσισαν την ολική διάθεση των ανωτέρω εκπαιδευτικών, εν τούτοις στη συνέχεια προέβησαν στην απόσπαση αυτών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, καλώντας τους συγχρόνως να καταθέσουν στην αρμόδια υπηρεσία το σχετικό έγγραφο περί ολικής «διάθεσής» τους, προκειμένου να λάβουν το αντίστοιχο έγγραφο της απόσπασής τους.

Ε ρ ω τ ά τ α ι,

α) αν το Υπουργείο Παιδείας έχει την εξουσία να αποφασίζει αυτεπαγγέλτως την απόσπαση και εν γένει τη διάθεση εκπαιδευτικών της

δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια για ένα σχολικό έτος, όταν οι τελευταίοι δεν συμπληρώνουν το προβλεπόμενο από το νόμο υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση, στην οποία υπάγονται οργανικά,

β) σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο ανωτέρω τεθέν ερώτημα, ποιο ωράριο υποχρεούνται να τηρούν οι εν λόγω «υποχρεωτικά» και ανεξάρτητα από τη βούλησή τους- διατιθέμενοι εκπαιδευτικοί, ενόψει της διαφοροποιημένης νομοθετικής ρύθμισης του ωραρίου των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης αντίστοιχα.

Α Π Α Ν Τ Η Σ Η

Ι. Γενική Προδιάθεση – Σύντομη ανάπτυξη των κρίσιμων διατάξεων

A. Κρίσιμες διατάξεις

I. Με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 14 του Ν. 1566/1985 περί “δομής και λειτουργίας της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις”, ορίζεται ότι: «Διδασκαλία με μειωμένο ωράριο δεν επιτρέπεται, εκτός εάν η συμπλήρωσή του δεν είναι αντικειμενικά δυνατή. Αν οι διδάσκοντες δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας στο σχολείο που υπηρετούν, διατίθενται μερικά ή ολικά, σε άλλα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ή σε τμήματα πρόσθετης διδακτικής βοήθειας, καθώς και σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη διδασκαλία των μαθημάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 12 του άρθρου 4, τα οποία λειτουργούν στον ίδιο ή γειτονικό δήμο ή κοινότητα, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου. Σε περίπτωση που εκπαιδευτικός πλεονάζει εξολοκλήρου μπορεί να αποσπασθεί σε άλλο σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, με απόφαση του

Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου. Οι εκπαιδευτικοί ενός σχολείου που πλεονάζουν σε ορισμένο κλάδο, εξαιτίας μεταβολών στα προγράμματα διδασκαλίας, ή για άλλους λόγους, είναι υποχρεωμένοι να διδάσκουν μαθήματα συγγενούς ειδικότητας στην ίδια σχολική μονάδα».

2. Περαιτέρω, η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 12 του Ν. 1566/1985

ορίζει ότι: «Η διδασκαλία στα δημοτικά σχολεία μαθημάτων φυσικής αγωγής, μουσικής, ξένων γλωσσών και καλλιτεχνικών μαθημάτων μπορεί να ανατίθεται, εκτός από τους δασκάλους, και σε εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με απόφαση του νομάρχη είτε με ολική απόσπαση είτε με υπερωριακή απασχόληση είτε για συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου, καθώς και σε άλλους ειδικούς εκπαιδευτικούς που έχουν τα αντίστοιχα επιστημονικά προσόντα. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών, καθορίζονται τα προσόντα των ειδικών εκπαιδευτικών, η σύσταση των αναγκαίων οργανικών θέσεων που κατανέμονται σε νέους κλάδους ή προσαυξάνουν τις θέσεις των αντίστοιχων κλάδων της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, η διάθεση των εκπαιδευτικών αυτών στα δημοτικά σχολεία για ανάληψη πλήρους προγράμματος διδασκαλίας ή και για συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου, η ανάθεση υπερωριακής διδασκαλίας για τα μαθήματα αυτά σε δημόσιους εκπαιδευτικούς δευτεροβάθμιας ή και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και η πρόσληψη με ωριαία αντιμισθία ιδιωτών που έχουν τα αντίστοιχα προσόντα. Η αποζημίωση για την υπερωριακή διδασκαλία και η ωριαία αντιμισθία καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών».

3. Επίσης, στη διάταξη του άρθρου 54 παρ. 5 περ. α' του Ν.

1566/1985 ορίζεται ότι: «Η παράγραφος 3 του άρθρου 1351/1983 (ΦΕΚ 56) αντικαθίσταται, αφότου ίσχυσε, ως εξής: "3. Εκπαιδευτικοί που δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας στα σχολεία της ίδιας κατεύθυνσης διατίθενται μερικά ή ολικά σε σχολεία της ίδιας ή άλλης κατεύθυνσης ή σε αντίστοιχες προς την ειδικότητά τους υπηρεσίες του δημόσιου τομέα του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου. Ακόμα μπορεί να διατίθενται, σύμφωνα με τα παραπάνω,

σε άλλο νομό ή νομαρχιακό διαμέρισμα με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου. Στους διατιθέμενους χορηγούνται οδοιπορικά έξοδα απόσπασης και ημερήσια εκτός έδρας αποζημίωση σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 65/1973 (ΦΕΚ 150). Όσοι εκπαιδευτικοί, έως την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, έχουν διατεθεί μερικώς ή ολικώς από την περιφέρεια σε σχολεία ή υπηρεσίες της έδρας του ίδιου ή άλλου νομού δικαιούνται έξοδα απόσπασης, το ύψος των οποίων καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οικονομικών»).

Η δε διάταξη του άρθρου 9 παρ. 10 του Ν. 2986/2002 ορίζει ότι: «Η κατά το άρθρο 8 παρ. 1 του ν.2817/2000 διάθεση εκπαιδευτικών σε άλλα σχολεία για συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου γίνεται και από σχολεία της πρωτοβάθμιας σε σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. και αντίστροφα, με απόφαση του οικείου περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης»).

4. Η διάταξη του άρθρου 21 παρ. 5 του Ν. 3475/2006, αντικαθιστά ως εξής εκείνη του άρθρου 8 παρ.1 Ν. 2817/2000: «*Εκπαιδευτικοί των κλάδων Αγγλικής Γλώσσας, Γαλλικής Γλώσσας, Γερμανικής Γλώσσας, Μουσικής, Καλλιτεχνικών Μαθημάτων, Φυσικής Αγωγής και Πληροφορικής, οι οποίοι υπηρετούν στην πρωτοβάθμια ή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας, διατίθενται από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση στην δευτεροβάθμια και αντίστροφως για συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου. Η διάθεση γίνεται με απόφαση του διευθυντή εκπαίδευσης στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει ο εκπαιδευτικός, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου. Ο χρόνος διάθεσης θεωρείται ότι έχει διανυθεί στην οργανική τους θέση για τη θεμελίωση δικαιώματος μετάθεσης».* Περαιτέρω, στα άρθρα 12 και 13 του Ν. 1566/1985, ορίζεται ότι το εκπαιδευτικό προσωπικό της πρώτης βαθμίδας εκπαίδευσης ανήκει στους κλάδους των νηπιαγωγών και δασκάλων, ΠΕ κατηγορίας αντίστοιχα, ενώ στους εκπαιδευτικούς των δημοτικών σχολείων εντάσσεται και εκπαιδευτικό προσωπικό

ορισμένων ειδικοτήτων, που απαντώνται και στην δευτεροβάθμια εκπαίδευση.¹

5. Η παρ. 3 του άρθρου 31 του Ν. 3848/2010 ορίζει ότι: *«Εκπαιδευτικός της πρωτοβάθμιας ή της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που πλεονάζει στη σχολική μονάδα όπου ανήκει οργανικά, αποσπάται: α) σε άλλη σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της ίδιας ή άλλης περιοχής μετάθεσης της αρμοδιότητας του ίδιου ΠΥΣΠΕ ή ΠΥΣΔΕ, με απόφαση του οικείου διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου ή β) σε άλλη σχολική μονάδα πρωτοβάθμιας ή δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της αρμοδιότητας άλλου ΠΥΣΠΕ ή ΠΥΣΔΕ της ίδιας περιφερειακής διεύθυνσης, με απόφαση του περιφερειακού διευθυντή εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου ανώτερου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου ή γ) σε περιοχή μετάθεσης άλλης περιφερειακής διεύθυνσης, με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του αρμόδιου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου. Η διαδικασία της περίπτωσης α' ακολουθείται και για τη διάθεση των εκπαιδευτικών που δεν συμπληρώνουν το υποχρεωτικό τους ωράριο διδασκαλίας. Στις αποσπάσεις της παραγράφου αυτής, ως μονάδες μετάθεσης υπολογίζονται οι μονάδες της οργανικής θέσης του εκπαιδευτικού, εφ' όσον δεν υπολείπονται».*
6. Από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 14 παρ. 13 του Ν. 1566/1985 και 48 παρ. 3 του Ν. 2413/1996, προκύπτει ότι το διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κλιμακώνεται ανάλογα με το χρόνο υπηρεσίας ως εξής: από 0 έως 6 έτη: 21 ώρες, από 6 έως 12 έτη: 19 ώρες, από 12 έως 20 έτη: 18 ώρες και από 20 έτη και πάνω: 16 ώρες. Στη δε διάταξη του άρθρου 13 παρ.6 του Ν. 1566/1985, το ωράριο του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρώτης βαθμίδας εκπαίδευσης διαμορφώνεται στις: 24 ώρες έως 10 έτη υπηρεσίας, 23 ώρες για 10 έως 15 έτη, 22 ώρες για 15 έως 20 έτη και στις 21 ώρες από 20 έτη υπηρεσίας και πάνω.

¹ Βλ. για τους κλάδους ειδικοτήτων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και τα Π.Δ. 323/1993 και 262/1994.

7. Από τη γραμματική διατύπωση των ανωτέρω διατάξεων, αλλά και το σκοπό που αυτές εξυπηρετούν, που δεν είναι άλλος από την εξασφάλιση της ορθολογικής οργάνωσης και εύρυθμης λειτουργίας της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συνάγεται ότι ο νομοθέτης επιθυμεί την κάλυψη του αντίστοιχα προβλεπόμενου υποχρεωτικού ωραρίου των εκπαιδευτικών και για το λόγο αυτό προβλέπει εναλλακτικές περιπτώσεις ανάθεσης διδακτικού έργου, όπως η μερική ή ολική διάθεσή τους σε άλλο σχολείο. Επίσης, όπως αναλυτικά εκτίθεται στη συνέχεια, σαφής είναι η βούληση του νομοθέτη αναφορικά με τη σημασία της τελευταίας οργανικής θέσης των εν λόγω εκπαιδευτικών, η οποία παραμένει το κρίσιμο σημείο αναφοράς της υπηρεσιακής τους κατάστασης αλλά και εξέλιξης. Η παραδοχή αυτή ενισχύεται -μεταξύ άλλων- και από το γεγονός ότι στους εκπαιδευτικούς που διατίθενται σε σχολείο άλλης πόλης από αυτήν που υπηρετούν ή κατοικούν, καταβάλλεται πρόσθετη αμοιβή (αποζημίωση)² ως αντιστάθμισμα της διαφορετικής-δυσμενούς μεταχείρισής τους έναντι των λοιπών εκπαιδευτικών, που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους μόνο στο σχολείο όπου υπηρετούν.³

8. Άλλωστε, η εν λόγω δυσμενής μεταχείρισή τους, οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στις ανάγκες της υπηρεσίας, στοιχείο το οποίο αναμφίβολα συνεκτιμήθηκε κατά τη διαμόρφωση των εδώ εξεταζόμενων κρίσιμων νομοθετικών επιλογών. Επομένως και ο προσδιορισμός του υποχρεωτικού ωραρίου εκάστου εκπαιδευτικού

² Βλ. Ν. 2685/1999 «Κάλυψη δαπανών μετακινούμενων υπαλλήλων εντός και εκτός Επικράτειας».

³ Βλ. ΕλΣυν (Τμ. 1) 258/2008, ΤΝΠ ΔΣΘ.

θα πρέπει να γίνεται, όπως θα δούμε, με κριτήριο την τελευταία οργανική θέση, στην οποία υπάγεται, και όχι αυτή στην οποία διατίθεται συμπτωματικά -ολικά ή μερικά- για τη συμπλήρωση του υποχρεωτικού του ωραρίου, ως εναλλακτική λύση ανάθεσης διδακτικού έργου και για περιορισμένο χρονικό διάστημα. Ως εκ τούτου εκπαιδευτικοί που διατίθενται, δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων, από την δευτεροβάθμια στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, διατηρούν το υποχρεωτικό ωράριο της πρώτης, όπως αυτό κλιμακώνεται σε συνάρτηση με το χρόνο υπηρεσίας.

9. Εκτός από τις ανωτέρω και κατωτέρω αναλυτικά αναφερόμενες και μνημονευόμενες ειδικές διατάξεις, που ρυθμίζουν το ζήτημα της δυνατότητας διάθεσης εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην πρωτοβάθμια, ως κρίσιμη πρέπει να αξιολογηθεί και η ταυτόχρονη εξέταση των συναφών διατάξεων του Υπαλληλικού Κώδικα(Ν. 3528/2007), σχετικά με το ζήτημα της κινητικότητας των δημοσίων υπαλλήλων και των υπαλλήλων νπδδ, ώστε από τη συνδυασμένη ερμηνεία και εφαρμογή ειδικών και γενικών διατάξεων να αποκρυσταλλωθεί η έννοια της εν λόγω διάθεσης και ο ακριβής νομικός χαρακτηρισμός της, ο οποίος θα προσδιορίσει ακολούθως τις επερχόμενες έννομες συνέπειες στην υπηρεσιακή κατάσταση του διατιθέμενου υπαλλήλου.

B. Παρατηρήσεις

10. Ο θεσμός της κινητικότητας των δημοσίων υπαλλήλων, ιδίως όταν έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα, αποσκοπεί πρακτικά στην

εξυπηρέτηση πραγματικών δημοσίων αναγκών με την ορθολογικότερη αξιοποίηση του προσωπικού. Οι υπηρεσιακές μεταβολές, τις οποίες ενδέχεται να υφίσταται ο υπάλληλος κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του στο Δημόσιο, προβλέπονται και ρυθμίζονται στις διατάξεις των άρθρων 65 επ. του Υπαλληλικού Κώδικα. Ειδικότερα, στις υπηρεσιακές μεταβολές εμπίπτουν - μεταξύ άλλων- η μετάθεση (άρθρο 67 ΥΚ), η απόσπαση (άρθρο 68 ΥΚ), η μετακίνηση (άρθρο 66 ΥΚ) και η μετάταξη (άρθρα 69-74 ΥΚ). Το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω είναι ο προσδιορισμός των κρίσιμων νομικών και πραγματικών στοιχείων, η συνδρομή των οποίων θα καταδεικνύει το κατά πόσο η υπηρεσιακή μεταβολή που επέρχεται στην υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου τον οποίον αφορά, στοιχειοθετεί κατά περίπτωση την έννοια της μετακίνησης, μετάθεσης, απόσπασης ή (και) διάθεσης,⁴ ανάλογα με τα ειδικότερα εννοιολογικά γνωρίσματα της εκάστοτε κρινόμενης περίπτωσης. Όπως ήδη ειπώθηκε, το εκπαιδευτικό προσωπικό υπάγεται σε ιδιαίτερο υπαλληλικό καθεστώς, καθώς τα θέματα της υπηρεσιακής του κατάστασης (δηλαδή οι προαγωγές, μεταθέσεις, αποσπάσεις, μετατάξεις), ρυθμίζονται με ειδικές γι' αυτό διατάξεις, οι οποίες ως τέτοιες (ειδικές) απωθούν τις γενικές διατάξεις Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, που εφαρμόζονται συμπληρωματικά και διατηρούν κατά τα λοιπά μια αξία για την ερμηνεία των εφαρμοστέων ρυθμίσεων. Σημειώνεται ότι η σχολική μονάδα διαθέτει όλα τα γνωρίσματα της δημόσιας υπηρεσίας.⁵

⁴ Ο ορθός νομικός χαρακτηρισμός κάθε είδους κινητικότητας γίνεται σύμφωνα με τις εδώ μνημονευόμενες ειδικές διατάξεις, που ρυθμίζουν τα σχετικά με τις υπηρεσιακές αυτές μεταβολές ζητήματα του εκπαιδευτικού προσωπικού της πρώτης και δεύτερης βαθμίδας εκπαίδευσης. Στις μεταβολές αυτές συγκαταλέγεται και η υπηρεσιακή μεταβολή της διάθεσης.

⁵ Βλ. αντί άλλων Πουλή, Εκπαιδευτικό δίκαιο και θεσμοί, 4^η έκδοση, 2007, σελ53-54 και 102-103. Βλ. επίσης Ε. Σηπλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 11^η έκδοση, 2002, σελ. 22 επ., όπου και εκτενής αναφορά στην έννοια της δημόσιας υπηρεσίας.

11. Στις μεταβολές που εμπίπτουν στην κινητικότητα ανήκουν, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Δημοσιοϋπαλληλικού Κώδικα, η τοποθέτηση, η μετακίνηση, η μετάθεση και η απόσπαση του υπαλλήλου. Η υπηρεσιακή μεταβολή της **μετάθεσης** μεταβάλλει την «Αρχή» της αρχικής τοποθέτησης, στοιχείο που τη διαφοροποιεί σε σχέση με την υπηρεσιακή μεταβολή της απλής μετακίνησης. Η εν λόγω μεταβολή πραγματοποιείται μεταξύ άλλων και αυτεπαγγέλτως για την εξυπηρέτηση υπηρεσιακών αναγκών, αλλά και για εξαιρετικούς λόγους κατόπιν αίτησης ή και χωρίς αίτηση του υπαλλήλου.⁶ Απαραίτητη προϋπόθεση για την μετάθεση του υπαλλήλου αποτελεί κατ' αρχήν η συμπλήρωση του προβλεπόμενου στο νόμο χρόνου υπηρεσίας στη θέση της αρχικής τοποθέτησής του, ενώ κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η μετάθεσή του και πριν την παρέλευση του χρόνου αυτού σε περίπτωση αμοιβαίας μετάθεσης ή για σοβαρούς υπηρεσιακούς ή προσωπικούς λόγους.⁷

12. Όσον αφορά τώρα τις μεταθέσεις των εκπαιδευτικών, ισχύουν ειδικές διατάξεις, όπως εκείνη του άρθρου 16 του Ν. 1566/1985,⁸ το οποίο επιγράφεται “θέματα υπηρεσιακής κατάστασης” και στο κεφάλαιο Β' του οποίου ορίζονται επί λέξει τα εξής:

«Β' Μεταθέσεις.

1. Οι εκπαιδευτικοί της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης μετατίθενται:

α) για το συμφέρον της υπηρεσίας και με δαπάνη του Δημοσίου,

β)...

⁶ Βλ. αναλυτικά Α. Μαρίνο, Τα βασικά του δημοσιοϋπαλληλικού δικαίου, 1995, σελ. 116.

⁷ Βλ. άρθρο 67 παρ. 8 του Ν. 3528/2007.

⁸ Βλ. και ΠΔ 50/1996, 100/1997 και 39/1998.

γ) εξαιτίας υπεραριθμίας στο σχολείο ή στα σχολεία του νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος και με δαπάνη του Δημοσίου,

****Η περ. δ της παρ. 1 του κεφαλαίου Β Καταργήθηκε με το άρθρο 5*

του Ν. 1824/1988 (ΦΕΚ Α 296).

ε) με αίτησή τους και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου, εφόσον εξυπηρετείται και το συμφέρον της υπηρεσίας.

στ) με αίτησή τους και χωρίς δαπάνη του Δημοσίου για πλήρωση κενών θέσεων στα Πειραματικά σχολεία.

...

4. "Οι μεταθέσεις των εκπαιδευτικών από περιοχή μετάθεσης σε άλλη περιοχή μετάθεσης γίνονται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από πρόταση του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, μέσα στον μήνα Απρίλιο. Περιοχή μετάθεσης νοείται είτε ο νομός είτε περιφέρεια μικρότερη του νομού. Ο καθορισμός των περιοχών μετάθεσης γίνεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων".⁹ Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου οι τοποθετήσεις, όσων μετατίθενται, στο νομό ή το νομαρχιακό διαμέρισμα σε κενές θέσεις σχολείων, καθώς και οι μεταθέσεις από σχολείο σε σχολείο του ίδιου Νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, γίνονται με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού συμβουλίου, μέσα στο μήνα Μάιο. Όσοι μετατίθενται οφείλουν να παρουσιαστούν και να αναλάβουν υπηρεσία στα σχολεία που μετατέθηκαν το αργότερο ως τις 20 Ιουνίου για την πρωτοβάθμια και ως τις 30 Ιουνίου για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

5. Κατά τις μεταθέσεις και τοποθετήσεις σε σχολεία του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος μετατίθενται ή τοποθετούνται κατ' απόλυτη προτεραιότητα σε κενές θέσεις των λυκείων όσοι έχουν συμπληρώσει πενταετή εκπαιδευτική υπηρεσία. Με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 8 ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία των μεταθέσεων και τοποθετήσεων αυτών.

6. Κατά τις τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που μετατίθενται στο νομό ή το νομαρχιακό διαμέρισμα και κατά τις μεταθέσεις τους από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, μετατίθενται για το συμφέρον της υπηρεσίας, ύστερα

⁹ Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 5 του Ν. 1824/1988 (ΦΕΚ Α 296).

από πρόταση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου, σε κενές θέσεις λυκείων της ίδιας πόλης ή κωμόπολης εκπαιδευτικοί που υπηρετούν σε γυμνάσια περισσότερο από πέντε (5) έτη.

7. Μεταθέσεις κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους επιτρέπονται

μόνο : α) για τοποθέτηση διευθυντών και υποδιευθυντών σχολικών μονάδων,

διευθυντών Σ.Ε.Κ. και υπεύθυνων τομέων Σ.Ε.Κ. και β) για άμεση απομάκρυνση εκπαιδευτικού από υπαιτιότητά του.

8. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ορίζονται η διαδικασία, οι σχετικές προθεσμίες, τα όργανα, οι προϋποθέσεις, τα κριτήρια (στα οποία περιλαμβάνονται ιδίως η υπηρεσία σε σχολεία με δυσμενείς όρους διαβίωσης και λειτουργίας, η συνυπηρέτηση, η ανάγκη συνοίκησης συζύγων, η εντοπιότητα, η προστασία τέκνων, η ανάγκη για θεραπεία δυσίατων ασθενειών του ίδιου του εκπαιδευτικού ή των μελών της οικογένειάς του και γενικότερα οικογενειακοί λόγοι), καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για τη διενέργεια των μεταθέσεων".¹⁰

9. Στους εκπαιδευτικούς της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που μετατίθενται ύστερα από πέντε συνεχή διδακτικά έτη, σε σχολεία της ίδιας πόλης ή κωμόπολης, καταβάλλονται οδοιπορικά έξοδα και ημερήσια αποζημίωση, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

10. Οι διατάξεις του άρθρου 6 του ν. 287/1976 (ΦΕΚ 78) δεν εφαρμόζονται για τις μεταθέσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης».

13. Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 1 Π.Δ. 50/1996,¹¹ οι μεταθέσεις των εκπαιδευτικών της δημόσιας πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διακρίνονται σε: «α) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού από και προς τα πειραματικά σχολεία. β) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού από και προς τα Μουσικά Σχολεία. γ) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού από και προς τα Σχολεία Αποδήμων Ελληνοπαίδων. δ) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού από και προς τις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής (Σ.Μ.Ε.Α.). Όπου στις διατάξεις του διατάγματος αυτού αναφέρεται "ΣΜΕΑ" νοούνται και οι ειδικές τάξεις των λοιπών σχολείων. ε) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού αμοιβαίες.

¹⁰ Η παρ. 8 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 1824/1988 (ΦΕΚ Α 296).

¹¹ Όπως αυτό αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 1 του ΠΔ 100/1997.

στ) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού από περιοχή σε περιοχή μετάθεσης. ζ) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού από σχολείο σε σχολείο της ίδιας περιοχής μετάθεσης. η) Μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού για ρύθμιση υπεραριθμίας σε σχολεία Πειραματικά, Μουσικά, Αποδήμων Ελληνοπαίδων και ΣΜΕΑ. θ) Μεταθέσεις ειδικών κατηγοριών». Αρμόδια όργανα για τις μεταθέσεις και τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι κατά περίπτωση τα κεντρικά υπηρεσιακά συμβούλια (ΚΥΣΠΕ-ΚΥΣΔΕ) και τα περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια (ΠΥΣΠΕ-ΠΥΣΔΕ). Ενδεικτικά, τα κεντρικά Υ.Σ. είναι αρμόδια λ.χ. για μεταθέσεις διδακτικού προσωπικού από περιοχή σε περιοχή μετάθεσης, ενώ τα περιφερειακά είναι αρμόδια -μεταξύ άλλων- για μεταθέσεις και τοποθετήσεις από σχολείο σε σχολείο της ίδιας περιοχής μετάθεσης,¹² για τοποθετήσεις εκπαιδευτικών που μετατίθενται στην περιοχή ευθύνης του Συμβουλίου, καθώς και μεταθέσεις και τοποθετήσεις για ρύθμιση υπεραριθμίας εντός της ίδιας περιοχής μετάθεσης.¹³ Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την παρ. 12 εδαφ. α' και β' του άρθρου 15 («μεταθέσεις σε σχολείο της ίδιας περιοχής») του ΠΔ 50/1996, «οι εκπαιδευτικοί που δεν τοποθετήθηκαν σε σχολεία της προτίμησής τους τοποθετούνται προς το συμφέρον της υπηρεσίας στις υπόλοιπες κενές θέσεις. Σε περίπτωση που οι εκπαιδευτικοί αυτοί είναι περισσότεροι από τις οργανικές θέσεις, παραμένουν ως υπεράριθμοι στη διάθεση των περιφερειακών υπηρεσιακών συμβουλίων και τοποθετούνται προσωρινά ή διατίθενται για τη συμπλήρωση του ωραρίου σύμφωνα με τη διαδικασία του εδαφίου β' της παρ. 7 του άρθρου 14 σε σχολεία της συγκεκριμένης περιοχής».

14. Αναφορικά με τη διαδικασία της κρίσης και τοποθέτησης των υπεράριθμων εκπαιδευτικών των σχολικών μονάδων της Β/θμιας

¹² Βλ. αναλυτικά για την ακολουθούμενη διαδικασία μετάθεσης σε σχολείο της ίδιας περιοχής, το άρθρο 15 του ΠΔ 50/1996, όπως έχει τροποποιηθεί και συμπληρωθεί.

¹³ Βλ. αναλυτικά για τις εν λόγω αρμοδιότητες των υπηρεσιακών συμβουλίων, το άρθρο 3 του ΠΔ 50/1996, όπως ισχύει.

εκπαίδευσης, η διάταξη του άρθρου 14 του ΠΔ 50/1996 (όπως αυτό έχει τροποποιηθεί και ισχύει), στις παρ. 7,8,9 και 10 αντίστοιχα,¹⁴ ορίζει για εκείνους τους εκπαιδευτικούς που παρά τις οικείες νομοθετικές ρυθμίσεις δεν καθίσταται δυνατή η τοποθέτησή τους σε κενές οργανικές θέσεις και ως εκ τούτου εξακολουθούν να είναι υπεράριθμοι, ότι αυτοί «7. ... παραμένουν στο σχολείο όπου κρίθηκαν ως υπεράριθμοι και διατίθενται σε άλλες σχολικές μονάδες για συμπλήρωση του ωραρίου τους σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 14 παρ. 14 του Ν. 1566/1985. Για το σκοπό αυτό ανακοινώνονται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις τα σχολεία στα οποία υπάρχουν ανάγκες και καλούνται οι εκπαιδευτικοί με αίτησή τους να δηλώσουν κατά σειρά προτίμησης όλα τα παραπάνω σχολεία. Η διάθεση αυτών γίνεται με τη σειρά προτίμησης και το σύνολο των μονάδων μετάθεσής τους.

8.Ο χρόνος υπηρεσίας στην προηγούμενη τους θέση των εκπαιδευτικών της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης που μετατίθενται, διατίθενται ή αποσπώνται λόγω υπεραριθμίας υπολογίζεται για τη συμπλήρωση της υπηρεσίας που απαιτείται από το άρθρο 8 αυτού του Π.Δ. Οι διατάξεις που προβλέπουν συνυπολογισμό του χρόνου απόσπασης στην οργανική θέση εφαρμόζονται ανάλογα και στην περίπτωση αυτή.

"9. Οι διατάξεις της παραγράφου 3, βίι και της παραγράφου 7 εδαφ. β και 8 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται ότι εκπ/κοί δεν καλύπτουν το υποχρεωτικό ωράριο διδασκαλίας στην οργανική τους θέση (λειτουργικές υπεραριθμίες) κατά την έναρξη του σχολικού έτους και μέχρι της ρυθμίσεως της υπεραριθμίας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

10. Για το χαρακτηρισμό εκπ/κού ως υπεράριθμου και την άρση της υπεραριθμίας αυτού, δεν απαιτείται να συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγρ. 1 του άρθρου 8 του παρόντος Π.Δ. 50/96»¹⁵.

15.Στο πλαίσιο πραγματοποίησης των ανωτέρω μεταθέσεων,¹⁶ το οικείο Π.Υ.Σ.Π.Ε. ή Π.Υ.Σ.Δ.Ε. λαμβάνει υπόψη συγκεκριμένα

¹⁴ Το άρθρο 14 τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με άρθρο 12 του ΠΔ 100/1997.

¹⁵ Η παρ. 1 του αρ. 8 ΠΔ 50/1996 ορίζει ότι «Για τη μετάθεση εκπαιδευτικών που προβλέπεται από τις διατάξεις αυτού του Π.Δ. απαιτείται υπηρεσία ενός έτους στη κατεχόμενη οργανική θέση μέχρι 31 Αυγούστου του έτους κατά το οποίο πραγματοποιούνται οι μεταθέσεις.».

κριτήρια, μεταξύ των οποίων το συνολικό χρόνο υπηρεσίας, οικογενειακούς λόγους, την εντοπιότητα κ.α.¹⁷ Σημειώνεται ότι το υπηρεσιακό συμβούλιο, το οποίο, όπως ειπώθηκε, επιλαμβάνεται μετά από σχετικό ερώτημα του ενεργούντος τις μεταθέσεις οργάνου, δεν δύναται να γνωμοδοτεί λ.χ. για απόσπαση και το αντίστροφο, ακριβώς επειδή η αντίθετη παραδοχή θα οδηγούσε κατ' αποτέλεσμα σε υπέρβαση του κύκλου αρμοδιοτήτων του εκάστοτε υπηρεσιακού συμβουλίου, του οποίου η αρμοδιότητα θα καθίστατο από γνωμοδοτική αποφασιστική.¹⁸

16. Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι η **τοποθέτηση** του εκπαιδευτικού γίνεται έπειτα από σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου και πιο συγκεκριμένα, κατά τη διάταξη του άρθρου 46 παρ. 6 του Ν. 2413/1996, όπως ισχύει, «*οι εκπαιδευτικοί πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης διορίζονται στις περιοχές μετάθεσης, τίθενται στη διάθεση των οικείων περιφερειακών συμβουλίων και τοποθετούνται προσωρινά με απόφαση του οικείου προϊσταμένου της οικείας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου σε κενές θέσεις σχολείων της περιοχής και οριστικά κατά τη διαδικασία των μεταθέσεων εντός της ίδιας περιοχής, συγκρινόμενοι με τους λοιπούς εκπαιδευτικούς. Οι εκπαιδευτικοί που τοποθετούνται οριστικά, ύστερα από πρόταση του περιφερειακού συμβουλίου, σε σχολείο περιοχής μετάθεσης, που δεν είχαν περιλάβει στις προτιμήσεις τους, έχουν δικαίωμα υποβολής αίτησης από το επόμενο σχολικό έτος για βελτίωση της τοποθέτησής τους για σχολεία της ίδιας ή άλλης*

¹⁶ Βλ. για τη διαδικασία πραγματοποίησης των εν λόγω μεταθέσεων-τοποθετήσεων τις διατάξεις του ΠΔ 50/1996, όπως έχει συμπληρωθεί και τροποποιηθεί.

¹⁷ Βλ. άρθρο 16 παρ. 1 και 2 του ΠΔ 50/1996, όπως ισχύει. Στη διάταξη δε του άρθρου 15 παρ. 15 του ίδιου ΠΔ, το ποιο ρυθμίζει τα των μεταθέσεων σε σχολεία της ίδιας περιοχής, ορίζεται ότι «*Τυχόν λάθη ή παραλείψεις στις αποφάσεις των συμβουλίων που αφορούν μεταθέσεις ή τοποθετήσεις εκπαιδευτικών επανεξετάζονται από τα ίδια συμβούλια, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων. Η αίτηση αυτή που αναφέρεται στη διόρθωση συγκεκριμένων λαθών ή παραλείψεων δεν αποτελεί ένσταση και υποβάλλεται μέσα σε πέντε (5) ημέρες από την ανακοίνωση της σχετικής απόφασης. Τα περιφερειακά υπηρεσιακά συμβούλια εξετάζουν τις αιτήσεις αυτές μέσα στις επόμενες πέντε (5) ημέρες και οριστικοποιούν τις αποφάσεις τους.*».

¹⁸ Βλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 555, όπου και περαιτέρω παραπομπή σε ΔΕΑ 375/1984.

περιοχής μετάθεσης μόνο του ίδιου νομού και συγκρίνονται με τους λοιπούς εκπαιδευτικούς».

17. Αναφορικά τώρα με την περίπτωση της απόσπασης του εκπαιδευτικού προσωπικού, η διάταξη του άρθρου 16 κεφ. Γ' του Ν. 1566/1985, ορίζει:

« Γ'. Αποσπάσεις

1. Αν υπάρχουν εξαιρετικές υπηρεσιακές ανάγκες μπορεί να γίνει απόσπαση εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος για χρονικό διάστημα μέχρι δύο μήνες με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από εισήγηση του προϊσταμένου της διεύθυνσης.

2. Παράταση της απόσπασης αυτής ή απόσπαση για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του διμήνου και έως τη λήξη του διδακτικού έτους γίνεται με απόφαση του νομάρχη, ύστερα από πρόταση του οικείου περιφερειακού υπηρεσιακού συμβουλίου.

3. Με την ίδια διαδικασία μπορούν να αποσπαστούν και προσωρινοί αναπληρωτές από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού ή νομαρχιακού διαμερίσματος, εφόσον δεν υπάρχουν κατά το χρόνο της απόσπασης οι λόγοι που επέβαλλαν την πρόσληψή τους στο σχολείο που υπηρετούν.

4. Αποσπάσεις διευθυντών σχολείων και Σ.Ε.Κ. δεν επιτρέπονται, εκτός από περιπτώσεις αμοιβαίας απόσπασης.

5. ...

6. Με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ύστερα από γνώμη του οικείου κεντρικού υπηρεσιακού συμβουλίου, επιτρέπονται αποσπάσεις εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο της τριετίας.

α) στην κεντρική υπηρεσία του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του οργανισμού του,

β) σε νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ύστερα από απόφαση των αρμόδιων οργάνων τους.

7. ...

8. Με τη διαδικασία της παραγράφου 1 αποσπώνται τα μέλη των διοικητικών συμβουλίων των ενώσεων λειτουργών μέσης εκπαίδευσης και των συλλόγων των δασκάλων σε σχολεία της έδρας τους. Ο χρόνος της απόσπασης θεωρείται ότι διανύθηκε στην οργανική θέση τους».

18. Επομένως, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 16 κεφ.

Γ' παρ. 1 και 2 του Ν. 1566/1985, η απόσπαση του εκπαιδευτικού διενεργείται για περιορισμένη χρονική περίοδο και για συγκεκριμένο σχολικό έτος.¹⁹ Η εν λόγω υπηρεσιακή μεταβολή συνίσταται στην προσωρινή απομάκρυνση του υπαλλήλου από την οργανική του θέση και την ανάθεση σε αυτόν καθηκόντων σε άλλο σχολείο. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν διακόπτει τον οργανικό δεσμό του υπαλλήλου με τη θέση από την οποία αποσπάται,²⁰ αλλά έχει προσωρινό χαρακτήρα και εύλογη διάρκεια.²¹ Η απόσπαση είναι δυνατόν να ενεργείται από μία «Αρχή» σε άλλη του ίδιου υπουργείου ή νπΔΔ, απλώς και μόνο για την κάλυψη υπηρεσιακών αναγκών.²² Η απόσπαση του υπαλλήλου προϋποθέτει τη σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.²³ Έτσι λοιπόν, με την απόσπαση σκοπείται η προσωρινή εξυπηρέτηση σοβαρών και επείγουσών αναγκών της υπηρεσίας προς την οποία ενεργείται η απόσπαση και ως εκ τούτου εκ του νόμου δεν δύναται κατά κανόνα η εν λόγω υπηρεσιακή μεταβολή να αποτελέσει μέσο για την ικανοποίηση

¹⁹ Βλ. ΔΕφΘεσ 11/2008, ΕΔΔΔΔ 2008, 523.

²⁰ Βλ. Α. Τάχο, Δημόσιο Υπαλληλικό Δίκαιο, 4^η έκδοση, 1996, σελ. 120. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 565. Α. Μαρίνο, Τα βασικά του δημοσιοϋπαλληλικού δικαίου, 1995, σελ. 117. Βλ. επίσης ΣτΕ 420/1991, ΔΔίκη 1992, 310. Πουλή, Εκπαιδευτικό δίκαιο και θεσμοί, 4^η έκδοση, 2007, σελ. 174.

²¹ Βλ. ενδεικτικά Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 565, καθώς και άρθρο 68 παρ. 4 του ΥΚ (3528/2007). Βλ. επίσης ΣτΕ 420/1991, ΔΔίκη 1992, 310.

²² Λ.χ. από την Α' στη Β' Δ.Ο.Υ.

²³ Βλ. άρθρο 68 παρ. 2 του ΥΚ (Ν. 3528/2007). Μάλιστα, η σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου είναι ουσιάδης τύπος της διαδικασίας έκδοσης της παραπάνω πράξης, η συνδρομή του οποίου εξετάζεται αυτεπάγγελτα από τη φύση του (Βλ. ΔΕφΑθ 673/1990, ΕΔΚΑ 1990, 558=ΕΕΝ 1990, 322=ΝοΒ 1991, 289, όπου και περαιτέρω παραπομπή σε ΣτΕ 4301/1987).

πάγιων υπηρεσιακών αναγκών.²⁴ Άλλωστε, η τυχόν ανάληψη υπηρεσίας σε θέση άλλης δημόσιας αρχής (από αυτήν στην οποία υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος), για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από το νόμιμο χρόνο διάρκειας της αποσπάσεως, προσδίδει στην εν λόγω υπηρεσιακή μεταβολή την έννοια της μεταθέσεως, ανεξαρτήτως μάλιστα του τυχόν νομικού χαρακτηρισμού αυτής ως αποσπάσεως στη σχετική διοικητική πράξη. Ως εκ τούτου, στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επαναφορά του υπαλλήλου στην αρχική του θέση θα προαπαιτεί την πραγματοποίηση νέας μετάθεσης με τη σύμφωνη γνώμη του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου και δεν θα πρόκειται για απλή άρση προηγούμενης απόσπασης.²⁵

19. Έχει κριθεί ότι η υπηρεσία στην οποία ανήκει οργανικά ο υπάλληλος, εξακολουθεί να είναι αρμόδια για τις υπηρεσιακές μεταβολές που τον αφορούν, οπότε στην τελευταία αναζητείται και ο οικείος αρμόδιος προϊστάμενος αυτού, εκτός εάν κατ' εξαίρεση πρόκειται για ζήτημα που άπτεται των συγκεκριμένων υπηρεσιακών αναγκών της υπηρεσίας υποδοχής, τις οποίες έχει με την απόσπασή του «αναλάβει» να θεραπεύσει ο αποσπασμένος υπάλληλος.²⁶ Χαρακτηριστικό είναι ότι ο χρόνος της απόσπασης λογίζεται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση του υπαλλήλου.²⁷ Σύμφωνα δε με την παρ. 10 του άρθρου 68 του ΥΚ, «με την απόφαση της απόσπασης καθορίζεται η υπηρεσία η

²⁴ Βλ. ενδεικτικά ΣτΕ 420/1991, ΔΔίκη 1992, 310. Βλ. επίσης άρθρο 68 του ΥΚ (Ν. 3528/2007).

²⁵ Βλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 570, όπου και περαιτέρω παραπομπή σε ΔΕΑ 1037/1994.

²⁶ Βλ. άρθρο 49 παρ. 2 του ΥΚ, καθώς και Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 566, όπου με περαιτέρω ενδεικτική παραπομπή στο άρθρο 19 παρ. 3 του Ν. 3200/1955, επισημαίνεται ότι εξαίρεση είναι δυνατή μόνο κατόπιν ρητής σχετικής νομοθετικής πρόβλεψης. Βλ. επίσης τους ίδιους, σελ. 572-573 με περαιτέρω νομολογιακές παραπομπές.

²⁷ Βλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 565-566.

οποία επιβαρύνεται με την μισθοδοσία του αποσπασμένου υπαλλήλου».

20. Κατ' αρχήν, μόνο το στοιχείο της ύπαρξης μη αναγκαιούντος (πλεονάζοντος) προσωπικού δεν συνιστά νόμιμο λόγο αποσπάσεως, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 68 του ΥΚ, αλλά απαιτείται η ύπαρξη εξαιρετικών αναγκών της υπηρεσίας στην οποία μεταβαίνει ο υπάλληλος.²⁸ Ωστόσο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 68 παρ. 12 του ΥΚ, οι τυχόν υφιστάμενες «ειδικές διατάξεις διατηρούνται σε ισχύ». Πράγματι, ορισμένες περιπτώσεις αποσπάσεων ρυθμίζονται από ειδικές διατάξεις εξ αιτίας ακριβώς της πιθανής ιδιομορφίας που παρουσιάζουν οι οικείες κάθε φορά υπηρεσιακές ανάγκες.²⁹ Κατά τις προεκτεθείσες διατάξεις, που ρυθμίζουν ειδικά την υπηρεσιακή κατάσταση των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα απόσπασης σε άλλο σχολείο του ίδιου νομού, όπως επίσης και η δυνατότητα μερικής ή ολικής διάθεσης αυτών σε άλλα σχολεία της 2βάθμιας εκπαίδευσης ή σε τμήματα πρόσθετης διδακτικής βοήθειας, καθώς και σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη διδασκαλία των μαθημάτων της παρ. 12 του άρθρου 4 του Ν. 1566/1985.³⁰

21. Περαιτέρω, η υπηρεσιακή μεταβολή της «μετακίνησης», δεν ρυθμίζεται ειδικά στις οικείες διατάξεις, που διέπουν την υπηρεσιακή κατάσταση του εκπαιδευτικού προσωπικού και ως εκ

²⁸ Πρβλ. ΣτΕ 420/1991, ΔΔίκη 1992, 310.

²⁹ Βλ. λ.χ. τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 2 του Ν. 2503/1997, 28 παρ. 3 του Ν. 2523/1997, οι οποίες αφορούν την απόσπαση υπαλλήλων από περιφέρεια σε περιφέρεια ή σε υπουργείο και αντίστροφα, και μεταξύ των περιφερειακών υπηρεσιών του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους αντίστοιχα.

³⁰ Βλ. άρθρο 14 παρ. 14 του Ν. 1566/1985.

τούτου εφαρμόζεται η γενική διάταξη του άρθρου 66 του Υ.Κ., σύμφωνα με την οποία «1. Μετακίνηση υπαλλήλου από μία οργανική μονάδα σε άλλη της ίδιας αρχής πραγματοποιείται με απόφαση του προϊσταμένου της. 2. ... 3. Για μετακίνηση σε οργανική μονάδα που εδρεύει σε περιοχή άλλου δήμου ή κοινότητας, το οικείο όργανο υποχρεούται να μετακινήσει τον υπάλληλο που έχει εκδηλώσει επιθυμία μετακίνησης στη συγκεκριμένη οργανική μονάδα, εκτός εάν αιτιολογημένοι λόγοι συμφέροντος της υπηρεσίας δεν επιτρέπουν τη μετακίνηση του. Στις λοιπές περιπτώσεις το οικείο όργανο υποχρεούται να λάβει υπόψη του κριτήρια όπως ο τόπος κατοικίας του υπαλλήλου, η κατάσταση υγείας του, η οικογενειακή του κατάσταση και η συντηρητέηση συζύγου. 4. Η μετακίνηση εκτός νομού ή σε νησί γίνεται με τη διαδικασία της μετάθεσης. Εξαιρούνται τα νησιά που έχουν οδική σύνδεση με χερσαία τμήματα της χώρας». Από τη γραμματική διατύπωση της ανωτέρω διάταξης προκύπτει, ότι η μετακίνηση συνίσταται στην μεταβολή της θέσης του υπαλλήλου στο πλαίσιο της ίδιας δημόσιας Αρχής, χωρίς να απαιτείται για την υλοποίησή της η σύμφωνη γνώμη υπηρεσιακού συμβουλίου, αλλά πραγματοποιείται με σχετική απόφαση του Προϊσταμένου της Αρχής.³¹ Η «μετακίνηση» συνιστά κατά κανόνα εσωτερικό διοικητικό μέτρο, αποβλέπον στην εύρυθμη λειτουργία και αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών της κάθε δημόσιας υπηρεσίας και ως εκ τούτου η σχετική απόφαση δεν αποτελεί κατ' αρχήν εκτελεστή διοικητική πράξη.³² Η μετακίνηση θα πρέπει να συντελείται σε θέση συναφή με τα προσόντα, την ειδικότητα και τα καθήκοντα του υπαλλήλου, καθώς σε αντίθετη περίπτωση θα καθίσταται εκ του λόγου τούτου παράνομη.³³ Άλλωστε, όπως ήδη αναφέρθηκε, η μετακίνηση λαμβάνει χώρα στο πλαίσιο της ίδιας Αρχής, ενώ η τυχόν μετακίνηση σε θέση άλλης Αρχής θα συνιστά απόσπαση.³⁴ Επίσης,

³¹ Βλ. άρθρο 66 παρ. 1 του Ν. 3528/2007.

³² Βλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 542, όπου και περαιτέρω παραπομπή σε ΣτΕ 3826/1995.

³³ Βλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 542, όπου και περαιτέρω παραπομπή σε ΣτΕ 20/1978, ΔΕφΑθ 1588/1988, Διοικ.Δικ. 1989, 1044.

³⁴ Βλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 542, όπου και περαιτέρω παραπομπή σε ΔΕφΑθ 2375/1987, Διοικ.Δικ. 1988, 86.

μεταφορά του υπαλλήλου σε άλλη αποκεντρωμένη υπηρεσία του ίδιου Υπουργείου, με ίδια όμως κατά τόπο αρμοδιότητα, η οποία την καθιστά διακεκριμένη υπηρεσιακή μονάδα, έχει την έννοια της μετάθεσης και όχι της απλής μετακίνησης,³⁵ για την οποία απαιτείται και σύμφωνη γνωμοδότηση του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.³⁶ Μάλιστα, στο πλαίσιο των αρχών της χρηστής διοίκησης και της καλής χρήσης της διακριτικής εξουσίας της, σύμφωνα με την παρ. 3 της παραπάνω διάταξης, η μετακίνηση σε άλλο δήμο, υποχρεώνει το όργανο που την επιχειρεί να λάβει υπόψη του τα εκεί αναφερόμενα κριτήρια, τα οποία συναρτώνται κυρίως με την προσωπική και οικογενειακή κατάσταση του υπαλλήλου, ακριβώς επειδή η εν λόγω μετακίνηση προσεγγίζει την έννοια της μετάθεσης.

22. Τέλος, η υπηρεσιακή μεταβολή της **μετάταξης** συνεπάγεται κατά κανόνα τη μεταβολή της θέσης και του κλάδου του μετατασσόμενου υπαλλήλου και γίνεται στο πλαίσιο του ίδιου ή άλλου υπουργείου. Στις γενικές διατάξεις του Υ.Κ.³⁷, που ρυθμίζουν τα σχετικά με τις μετατάξεις ζητήματα, προβλέπονται οι περιπτώσεις και οι προϋποθέσεις των μετατάξεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η ύπαρξη κενής οργανικής θέσης, όπως επίσης και η κατοχή των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων του κλάδου ή της κατηγορίας που αφορά η μετάταξη, ενώ δεν επιτρέπεται η μετάταξη δόκιμου υπαλλήλου.³⁸ Ας σημειωθεί ότι σε περίπτωση που δεν υφίσταται κενή θέση, τότε είναι δυνατόν η μετάταξη να πραγματοποιηθεί με «μεταφορά» της θέσης που

³⁵ Βλ. ενδεικτικά ΔΕφαΘ 1196/1990, ΔΔικ 19914, 376.

³⁶ Βλ. άρθρο 67 παρ. 5 του Ν. 3528/2007.

³⁷ Βλ. άρθρα 69-73 του Ν. 3528/2007.

³⁸ Βλ. και άρθρο 70 ΥΚ (Ν. 3528/2007).

κατέχει ο μετατασσόμενος.³⁹ Η μεταβολή στην υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου, η οποία επέρχεται με την μετάταξη συνίσταται στην μεταβολή του αντικειμένου και των υπηρεσιακών καθηκόντων του μετατασσόμενου, καθώς σύμφωνα με τις διατάξεις του ΥΚ η μετάταξη είναι δυνατόν να λαμβάνει χώρα από κλάδο σε κλάδο της ίδιας ή ανώτερης κατηγορίας ή και σε ανώτερη κατηγορία άλλου υπουργείου ή νπδδ (άρθρα 69-73 Ν. 3528/2007). Υλοποιείται δε με πράξη του αρμόδιου υπουργού κατόπιν γνώμης του οικείου υπηρεσιακού συμβουλίου.⁴⁰ Ας σημειωθεί επίσης, ότι παρόλο που στις γενικές διατάξεις του ΥΚ δεν προβλέπεται η μετάταξη υπαλλήλου σε κενή θέση ίδιας κατηγορίας και ίδιου κλάδου, εν τούτοις υποστηρίζεται, -από τη συνδυασμένη ερμηνεία των οικείων διατάξεων του ΥΚ-, ότι είναι και αυτή δυνατή ενόψει ακριβώς και του σκοπού της εν λόγω υπηρεσιακής μεταβολής, ήτοι την εξυπηρέτηση των αναγκών της Διοίκησης ή (και) των υπαλλήλων της.⁴¹

Αναφορικά τώρα με τις μετατάξεις των εκπαιδευτικών υπαλλήλων, υφίστανται ειδικές νομοθετικές ρυθμίσεις, ήτοι εκείνες του άρθρου 16 κεφ. Δ' του Ν. 1566/1985, οι οποίες προβλέπουν τη δυνατότητα μετάταξης εκπαιδευτικών από κλάδο σε κλάδο υπό την προϋπόθεση ότι δεν υπάρχουν υποψήφιοι για διορισμό στον ίδιο κλάδο με χρονολογία λήψης του πτυχίου προγενέστερη από εκείνη του μετατασσόμενου, ενώ ορίζεται επίσης ότι μετά δύο χρόνια από την έναρξη ισχύος του νόμου, δεν επιτρέπεται η μετάταξη εκπαιδευτικού που βρίσκεται σε ανώτερο

³⁹ Η αναγκαστική αυτή μετάταξη και μεταφορά, έχει κριθεί ότι δεν αντίκειται στο άρθρο 103 του Συντάγματος που ρυθμίζει τον τρόπο και τις προϋποθέσεις διορισμού σε νομοθετημένες θέσεις, αλλά θα πρέπει η σχετική πράξη της Διοίκησης να είναι ειδικώς αιτιολογημένη, ώστε να προκύπτει το δημόσιο συμφέρον. Βλ. ΣτΕ 1111/1985, ΝοΒ 1985, 1478.

⁴⁰ Βλ. άρθρο 70 ΥΚ (Ν. 3528/2007).

⁴¹ Βλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 578, όπου και περαιτέρω παραπομπή στις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 72 παρ. 1 και 71 παρ. 1 εδαφ. β' του ΥΚ.

από το 5^ο μισθολογικό κλιμάκιο.⁴² Οι αυτοί περιορισμοί ισχύουν και για τη μετάταξη εκπαιδευτικού σε κενή θέση άλλης ειδικότητας του ίδιου κλάδου, με απόφαση του οικείου Υπουργού και τη σύμφωνη γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου. Τέλος, επιτρεπτή νομοθετικά είναι και η μετάταξη εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε άλλες δημόσιες υπηρεσίες και νπδδ με τη σύμφωνη γνώμη των διοικούντων οργάνων.⁴³ Περαιτέρω, σε περίπτωση μείωσης των οργανικών θέσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από τυχόν λ.χ. κατάργηση ή συγχώνευση σχολικών μονάδων, οι νεότεροι σε βαθμό εκπαιδευτικοί παραμένουν ως υπεράριθμοι και καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις που θα κενωθούν.⁴⁴

B. Συμπερασματικά, από το σύνολο των προαναφερθεισών διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα:

23. Οι προϋποθέσεις και η διαδικασία υλοποίησης των *αποσπάσεων*, ρυθμίζονται τόσο από τις γενικές διατάξεις του ΥΚ (άρθρο 67 Ν. 3528/2007), όσο και από τις ανωτέρω ειδικές διατάξεις που αφορούν τους εκπαιδευτικούς, ήτοι τις διατάξεις του άρθρου 16 κεφ. Γ' του Ν. 1566/1985.⁴⁵ Ειδικότερα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, είναι δυνατή για την εξυπηρέτηση εξαιρετικών υπηρεσιακών αναγκών, η *απόσπαση* των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε άλλο σχολείο

⁴² Βλ. άρθρο 17 παρ. 14 στ' του Ν. 1586/1986.

⁴³ Βλ. άρθρο 5 παρ. 7 του Ν. 1824/1988.

⁴⁴ Βλ. Πουλή, Εκπαιδευτικό δίκαιο και θεσμοί, 4^η έκδοση, 2007, σελ.146, όπου και περαιτέρω παραπομπή σε άρθρο 14 παρ. 6 και 7 του Ν. 1566/1985 και ΠΔ 308/1993.

⁴⁵ Όπως αυτές έχουν τροποποιηθεί και συμπληρωθεί με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 3 του Ν. 1674/1988 και 6 παρ. 4 του Ν. 2469/1987.

του ίδιου νομού για χρονικό διάστημα έως δύο μήνες ή και έως τη λήξη του διδακτικού έτους, ενώ σε ειδικές περιπτώσεις και κατόπιν απόφασης του οικείου Υπουργού (μετά από γνώμη του υπηρεσιακού συμβουλίου), καθίσταται δυνατή και η απόσπαση αυτών για χρονικό διάστημα έως τρία έτη στην κεντρική υπηρεσία του υπουργείου ή σε νομικά πρόσωπα που τελούν υπό την εποπτεία του.⁴⁶ Η υπηρεσιακή μεταβολή της απόσπασης των εκπαιδευτικών υπαλλήλων καταλαμβάνει πολλές περιπτώσεις, οι οποίες ρυθμίζονται στις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.⁴⁷ Για τις αποσπάσεις από νομό σε νομό αρμόδιο όργανο είναι ο Υπουργός, μετά από πρόταση του Κ.Υ.Σ.Π.Ε. ή Κ.Υ.Σ.Δ.Ε., ενώ η απόσπαση από σχολείο σε σχολείο του ίδιου νομού πραγματοποιείται με απόφαση των προϊσταμένων των Διευθύνσεων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μετά από πρόταση του οικείου Π.Υ.Σ.Π.Ε. ή Π.Υ.Σ.Δ.Ε.⁴⁸

24. Στις περιπτώσεις υπεραριθμίας εκπαιδευτικών που δεν αντιμετωπίζονται με μετάθεση και τοποθέτηση σε κενές οργανικές θέσεις άλλων μονάδων, αυτοί *διατίθενται* σε άλλες σχολικές μονάδες κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 14 παρ. 14 του Ν. 1566/1985. Επίσης, από τις προεκτεθείσες διατάξεις, προκύπτει ότι *ο νομοθέτης καθιστά διακριτές μεταξύ τους τις έννοιες της μετάθεσης, της διάθεσης και της απόσπασης, η κάθε μία από τις οποίες αποτελεί διάφορη περίπτωση υπηρεσιακής μεταβολής της ειδικής αυτής κατηγορίας δημοσίων υπαλλήλων, αν και ως ένα βαθμό ταυτίζεται, όπως προαναφέρθηκε, η νομική τους*

⁴⁶ Βλ. άρθρο 16 περ. δ' του Ν. 1566/1985.

⁴⁷ Βλ. ιδίως άρθρο 16 Ν. 1566/1985 και ΠΔ 50/1196 και 100/1997.

⁴⁸ Βλ. υ.α. ΣΤ 5/56/2000 ΥΠΕΠΘ (Β' 1409/17.11.2000).

μεταχείριση, ιδίως ως προς ορισμένες επερχόμενες συνέπειες σε περίπτωση συντέλεσής τους. Πράγματι, στις εδώ εξεταζόμενες περιπτώσεις υπηρεσιακών μεταβολών, που αφορούν μια ειδική, από τη φύση και το είδος της εργασίας τους, κατηγορία δημοσίων υπαλλήλων, διαφοροποιείται εν μέρει το νομικό καθεστώς που τις διέπει έναντι των γενικών διατάξεων, καθώς ο νομοθέτης παραπέμπει ρητά σε ρυθμίσεις που αφορούν την «απόσπαση», προκειμένου να εφαρμοστούν αυτές ανάλογα και στις περιπτώσεις της «διάθεσης» εκπαιδευτικών για καθολική ή μερική συμπλήρωση του ωραρίου τους, το οποίο δεν δύναται να καλυφθεί για οποιοδήποτε λόγο στη μονάδα όπου υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος. Η ανάλογη εφαρμογή δεν μεταβάλλει, βέβαια, τη φύση και τον χαρακτήρα της «διάθεσης» ως μέτρου διαφορετικού από τα λοιπά μέτρα κινητικότητας του υπαλλήλου, διαφορετικού είτε ως προς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και την ακολουθούμενη διαδικασία είτε ως προς τα αποτελέσματα. Η ανάλογη εφαρμογή καλύπτει απλώς τα υπάρχοντα κενά ρύθμισης. Η ερμηνεία της διάταξης σε αρμονία με το σκοπούμενο από το νομοθέτη αποτέλεσμα, δεν μπορεί παρά να οδηγεί ανενδοίαστα στην παραδοχή ότι και στην περίπτωση της διάθεσης, κατά μείζονα λόγο, διατηρούνται ανέπαφα: α) η υπηρεσιακή εξάρτηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία στην οποία υπάγεται οργανικά και β) οι ουσιώδεις όροι παροχής των υπηρεσιών του (π.χ. ωράριο). Η παραδοχή αυτή συγχρόνως συνάδει και με τη φύση της εν λόγω υπηρεσιακής μεταβολής, που συνίσταται στην προσωρινότητα του μέτρου, το οποίο δεν επιφέρει οργανική μεταβολή για τον διατιθέμενο υπάλληλο ή, με άλλη διατύπωση, αφήνει κατά τα λοιπά άθικτη την υπηρεσιακή του κατάσταση. Ο υπάλληλος διατίθεται απλώς σε άλλη σχολική

μονάδα και ως εκ τούτου η διάθεση αυτή δεν μπορεί να έχει τον χαρακτήρα δυσμενούς υπηρεσιακής μεταβολής του διατιθέμενου υπαλλήλου, ο οποίος διατηρεί τον οργανικό του δεσμό με την προηγούμενη θέση και τους ουσιώδεις όρους της υπηρεσιακής του κατάστασης.⁴⁹

25. Άλλωστε, στις περιπτώσεις όπου οι όροι της υπηρεσιακής κατάστασης συναρτώνται με την ενεργό άσκηση συγκεκριμένων καθηκόντων και την ταυτόχρονη συνδρομή των συνθηκών συγκεκριμένης θέσης, υφίσταται ρητή σχετική νομοθετική πρόβλεψη, όπως συμβαίνει λ.χ. με τα επιδόματα προβληματικών και παραμεθόριων περιοχών, τα οποία καταβάλλονται με την απαραίτητη προϋπόθεση ότι οι δικαιούχοι τους προσφέρουν υπηρεσίες με πλήρη και αποκλειστική απασχόληση στους χώρους και στις ειδικότητες που δικαιολογούν την καταβολή τους.⁵⁰

⁴⁹ Στο σημείο αυτό, αξίζει να διευκρινισθεί ότι οι λεγόμενες μεταθέσεις ευρείας έκτασης ή ομαδικές μεταθέσεις, γίνονται συνήθως σε εφαρμογή διατάξεων νέου οργανισμού Υπουργείου, χωρίς να απαιτείται κατ' αρχήν εξειδικευμένη ειδική αιτιολογία για κάθε έναν από τους μετατιθέμενους υπαλλήλους. Έχει δε κριθεί ότι η εν λόγω μετάθεση των δημοσίων υπαλλήλων, η οποία λαμβάνει χώρα «εν όψει αναδιοργανώσεως της υπηρεσίας στην οποία ανήκουν, ... τεκμαίρεται ότι γίνεται προς το συμφέρον της υπηρεσίας και δεν χρήζει ειδικότερης αιτιολογήσεως ως προς ένα έκαστο των μετατιθεμένων [ΣτΕ 47/1975, 276/1976], πλην όμως ... από την απλή και αόριστη επίκληση της θέσεως εν ισχύϊ νέου Οργανισμού του Υπουργείου Εργασίας, χωρίς να εξειδικεύεται περαιτέρω αν ο Οργανισμός αυτός επιφέρει αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Εξωτερικού του Υπουργείου Εργασίας και σε τι συνίσταται αυτή, δεν μπορεί να συναχθεί τεκμήριο, ότι οι ανακλήσεις - μεταθέσεις περί των οποίων γνωμοδότησε το Υπηρεσιακό Συμβούλιο έγιναν προς το συμφέρον και για τις ανάγκες της υπηρεσίας και ότι για το λόγο αυτό δεν χρήζουν ειδικής για κάθε μετατιθέμενο αιτιολογίας, τοσούτο μάλλον καθ' όσον από τον εν λόγω νέο Οργανισμό του Υπουργείου Εργασίας [π.δ/μα 368/1989, ΦΕΚ 163 Α, άρθρο 18] δεν προκύπτει ότι έγινε αναδιάρθρωση των Υπηρεσιών Εξωτερικού του Υπουργείου, εφ' όσον απλώς προσετέθησαν 3 [τρεις] νέες Υπηρεσίες επί 18 [δέκα οκτώ] ήδη υπάρχουσών και συγκεκριμένα δύο [2] Εργατικού Συμβούλου [Λονδίνο, Παρίσι] και μία Εργατικού Ακολούθου [Μανχάϊμ], μειώθηκε δε ο αριθμός του υπηρετούντος προσωπικού υποστηρίξεως στα Γραφεία Εργατικού Ακολούθου Βρυξελλών και Βόννης κατά 1 [ένα] και 2 [δύο] αντίστοιχα στα δε Γραφεία Εργατικού Ακολούθου Κολωνίας, Φραγκφούρτης, Μονάχου, Νυρεμβέργης, Ντύσσελντορφ και Στουτγάρδης κατά 1 [ένα]. Αυτά έκρινε και το δικάσαν Εφετείο, η δε εκκαλουμένη απόφαση και με την οποία ακύρωσε για το λόγο αυτό την πράξη ανακλήσεως του εφεσιβλήτου ορθώς εφήρμοσε και ερμήνευσε το νόμο, οι δε περί του αντιθέτου λόγοι εφέσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.» (Βλ. ΣτΕ 2012/1996, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ).

⁵⁰ Μάλιστα, στο πλαίσιο του ν. 3205/2003, προβλέφθηκε η περιοδική έκδοση μηνιαίας βεβαίωσης του οικείου προϊσταμένου, αναφορικά με τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η οποία συνοδεύει τη μισθοδοτική κατάσταση. Βλ. ενδεικτικά ΕΛΣυν (Τμ Ι) 2854/2008, ΤΝΠ ΔΣΑ, όπου και περαιτέρω νομοθετικές παραπομπές.

26. Ένα πρόσθετο ερμηνευτικό στοιχείο είναι το εξής: Η διάθεση του υπαλλήλου στο οικείο όργανο και η περαιτέρω τοποθέτησή του με πλήρες ή όχι ωράριο στις κατά περίπτωση εκπαιδευτικές μονάδες δεν αποκλείει την περαιτέρω ταυτόχρονη διάθεσή του σε άλλη σχολική μονάδα προς συμπλήρωση του ωραρίου του, εάν αυτό υπολείπεται του προβλεπόμενου ως υποχρεωτικού. Σημειώνεται ότι μετά τη λήξη της υπηρεσιακής αυτής μεταβολής(απόσπασης) και την τυχόν τοποθέτησή του σε άλλη εκπαιδευτική μονάδα, παύει μεν να είναι τοποθετημένος στη μονάδα της αρχικής του απόσπασης, αλλά ενδέχεται λ.χ. να παραμένει σε αυτήν απασχολούμενος προς συμπλήρωση απλώς του ωραρίου του (και όχι ως υπάλληλος αυτής διορισμένος ή κατέχοντας θέση με άλλο τρόπο).⁵¹ *Επομένως, οι δύο αυτές εναλλακτικές δυνατότητες ανάθεσης διδακτικού έργου, δηλαδή η απόσπαση και η διάθεση, δεν αποκλείεται να συντρέχουν ταυτόχρονα στην αυτή περίπτωση, με την έννοια ότι εάν δεν επιτυγχάνεται η πλήρης κάλυψη του υποχρεωτικού ωραρίου του υπαλλήλου παρά την υλοποίηση της απόσπασής_του και την τοποθέτησή του σε άλλη μονάδα, είναι δυνατή η περαιτέρω -κατά την έννοια του νόμου- διάθεση του εκπαιδευτικού για τη συμπλήρωση του ωραρίου του.*

27. Επίσης, το γεγονός ότι το ζήτημα της μερικής ή ολικής διάθεσης των πλεοναζόντων εκπαιδευτικών ρυθμίζεται ενιαία και αδιακρίτως για τις προβλεπόμενες περιπτώσεις/μορφές διάθεσης, δεν δικαιολογεί τη διαφοροποιημένη υπηρεσιακή μεταχείριση των εν λόγω εκπαιδευτικών υπαλλήλων ανάλογα με την υπηρεσία στην

⁵¹ Πρβλ. ΔΕΦΑΘ 97/2007, ΤΝΠ ΔΣΑ.

οποία διατίθενται ή την έκταση της «διάθεσης», παραδοχή η οποία θα προσέκρουε επιπρόσθετα στη συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της ισότητας, αλλά και θα ήταν αντίθετη προς την οικεία νομοθετική βούληση, καθώς αν ο νομοθέτης επιθυμούσε διάφορη νομική μεταχείριση της κάθε μίας μορφής «διάθεσης» θα το προέβλεπε ρητά.

28. Η ως άνω παραδοχή ενισχύεται επιπλέον και από το ότι στη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 14 του Ν. 1566/1985 προβλέπεται υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και η μερική διάθεση των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας σε σχολεία της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τη συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου διδασκαλίας, εάν δεν καλύπτεται στο σχολείο στο οποίο υπηρετούν. *Το ωράριο που λαμβάνεται υπόψη ως σημείο αναφοράς είναι αναμφίβολα στην περίπτωση αυτή το ωράριο του προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, και ως εκ τούτου η ενδεχόμενη επιβολή του ωραρίου της πρωτοβάθμιας σε περίπτωση ολικής διάθεσης του εκπαιδευτικού στην τελευταία, θα συνεπαγόταν ανεπίτρεπτη διαφοροποιημένη επί το δυσμενέστερο μεταχείριση της εν λόγω κατηγορίας εκπαιδευτικών, χωρίς ωστόσο να υφίσταται οποιοσδήποτε αντικειμενικός λόγος που να τη δικαιολογεί, καθώς σε αμφότερες τις περιπτώσεις υφίσταται υπηρεσιακή ανάγκη απαλλαγής από μη αναγκαίο (πλεονάζον) προσωπικό -ή- χρησιμοποιώντας τη διατύπωση του νόμου, υπηρεσιακή ανάγκη πλήρους αξιοποίησης του εκπαιδευτικού προσωπικού με την κάλυψη του υποχρεωτικού του ωραρίου. Ως εκ τούτου μόνο το συμπτωματικό στοιχείο της έκτασης που καταλαμβάνει η εν λόγω «διάθεση» δε δύναται να αποτελέσει*

νόμιμο λόγο δυσμενούς μεταβολής των όρων εργασίας, εν προκειμένω ως προς το ωράριο.

29. Άλλωστε, η διατήρηση της υπηρεσιακής εξάρτησης του υπαλλήλου από την υπηρεσία στην οποία υπάγεται οργανικά και η διατήρηση των ουσιωδών όρων παροχής των υπηρεσιών του (π.χ. ωράριο), αποτελεί τρόπον τινά ένα αντιστάθμισμα⁵² στον κατά περίπτωση υποχρεωτικό χαρακτήρα της απόσπασης ή διάθεσης σε άλλη υπηρεσία, ήτοι αυτεπαγγέλτως ανεξαρτήτως βουλήσεως του υπαλλήλου, ενώ συγχρόνως *συνάδει και με τη φύση της εν λόγω υπηρεσιακής μεταβολής, ως προσωρινού μέτρου που δεν συνεπάγεται οργανική μεταβολή.* Ως εκ τούτου δεν δύναται να αποτελέσει για τον υπάλληλο στοιχείο δυσμενούς υπηρεσιακής μεταβολής, λόγω προσωρινής εγκατάλειψης της οργανικής του θέσης, και δη όταν αυτή πραγματοποιείται αυτεπαγγέλτως για λόγους που ανάγονται σε υπηρεσιακές ανάγκες, δηλαδή με πρωτοβουλία της Διοίκησης και όχι του ίδιου του υπαλλήλου. Ο τελευταίος διατηρεί τον οργανικό του δεσμό με την τελευταία οργανική του θέση, όπως επίσης και τους ουσιώδεις όρους της υπηρεσιακής του κατάστασης, οι οποίοι συναρτώνται αναπόσπαστα με αυτήν, σύμφωνα και με τα όσα ανωτέρω αναλυτικά ειπώθηκαν.

Γ. Σταθμίσεις και αξιολογήσεις βάσει της αρχής της ισότητας

30. Όπως ήδη αναφέρθηκε, στην περίπτωση της απόσπασης, αλλά κατά κανόνα και της «διάθεσης» με την ως άνω έννοια, δεν θίγεται

⁵² Πρβλ. Τάχο-Συμεωνίδη, ΕρμΥΚ, 1999, σελ. 565.

κατ' αρχήν ο οργανικός δεσμός των υπαλλήλων με την υπηρεσία τους, αλλά αντίθετα διατηρούνται κατά κανόνα -ως είχαν- οι συνθήκες παροχής των υπηρεσιών τους. Αυτό κατά περίπτωση μπορεί να οδηγεί σε κατ' αποτέλεσμα δυσμενέστερη ή (και) ευνοϊκότερη μεταχείριση αυτών σε σχέση με το μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό, η οποία όμως, όπως θα δούμε, έχει κριθεί από τη νομολογία των Δικαστηρίων μας ότι σε κάποιες περιπτώσεις δικαιολογείται από τη φύση και τον προσωρινό χαρακτήρα της εν λόγω υπηρεσιακής μεταβολής. Πράγματι, οι αποσπασμένοι υπάλληλοι, δεν τελούν πάντοτε υπό τις ίδιες υπηρεσιακές συνθήκες σε σχέση με τους μόνιμους υπαλλήλους της υπηρεσίας υποδοχής, ακριβώς επειδή εξακολουθούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους βάσει των όρων απασχόλησης της οργανικής τους θέσης. Μάλιστα, χαρακτηριστικό είναι ότι ακόμη και στις περιπτώσεις που προβλέπεται νομοθετικά η χορήγηση σε αποσπασμένους υπαλλήλους λ.χ. κάποιου επιδόματος αντίστοιχου με εκείνο που λαμβάνουν οι μόνιμοι, εν τούτοις έχει κριθεί ότι είναι νόμιμος ο τυχόν προσδιορισμός του επιδόματος σε ύψος χαμηλότερο από εκείνο που χορηγείται στους μόνιμους υπαλλήλους, ακριβώς επειδή θεωρείται ότι ο προσωρινός χαρακτήρας της απόσπασης δικαιολογεί τη διαφορετική μεταχείρισή τους.⁵³ Δεδομένου, λοιπόν, ότι η φύση και ο

⁵³ Πιο συγκεκριμένα, ενδεικτικά αναφέρεται ότι η ΣτΕ 3244/2008 (ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ), έκρινε ότι «Επειδή, από τις διατάξεις των παρ. 2 και 7 του άρθρου 6 του ν. 506/1976 προκύπτει ότι από το προσωπικό που υπηρετεί στα Γραφεία Τύπου Εξωτερικού το επίδομα αλλοδαπής που προβλέπεται από το άρθρο 131 παρ. 1 και 11 του ν. 419/1976 λαμβάνουν μόνον οι μόνιμοι και επί θητεία υπάλληλοι της Γενικής Γραμματείας Τύπου και Πληροφοριών, πλην των δακτυλογράφων και κλητήρων, καθώς και οι προϊστάμενοι των ανωτέρω γραφείων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου, όχι δε και οι υπάλληλοι που υπηρετούν στα γραφεία αυτά κατόπιν αποσπάσεώς τους στη Γενική Γραμματεία Τύπου και Πληροφοριών από άλλες δημόσιες υπηρεσίες. Οι τελευταίοι λαμβάνουν επίδομα αλλοδαπής καθοριζόμενο ειδικά σε κάθε περίπτωση με κοινή απόφαση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών (Σ.τ.Ε. 619/1995, 4760/1997, 2016/2001). Η ανωτέρω ρύθμιση, βάσει της οποίας διαφοροποιείται το ύψος του επιδόματος αλλοδαπής, μεταξύ των υπηρετούντων στα ανωτέρω γραφεία υπαλλήλων, με κριτήριο την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση του υπαλλήλου, δεν αντίκειται στην κατοχυρωμένη στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας, διότι οι υπάλληλοι που αποσπώνται από άλλες

λειτουργικός σκοπός της απόσπασης μπορούν να δικαιολογήσουν την ενδεχόμενη δυσμενέστερη μεταχείριση των αποσπασμένων υπαλλήλων σε σχέση με το μόνιμο υπαλληλικό προσωπικό της υπηρεσίας στην οποία ασκούν προσωρινά τα καθήκοντά τους, κατ' αντιστοιχία και κατά μείζονα λόγο δικαιολογείται και είναι απόλυτα συνεπές με τις ανωτέρω αναλυτικά εκτιθέμενες παραδοχές, η διατήρηση των ουσιωδών συνθηκών και όρων παροχής των υπηρεσιών τους, στις οποίες αναμφίβολα εμπίπτει και η διατήρηση του ωραρίου της οργανικής τους θέσης, ακόμη και εάν αυτό ενδέχεται να καθιστά ευνοϊκότερη τη μεταχείριση αυτών σε σχέση με το μόνιμο προσωπικό, γεγονός όμως που είναι εντελώς συμπτωματικό και όχι βέβαιο εκ των προτέρων, ενώ όταν προκύπτει αυτό γίνεται σε συγκεκριμένες προσωποποιημένες περιπτώσεις. Η υπαγωγή της εδώ εξεταζόμενης περίπτωσης στην ως άνω συλλογιστική μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι δεν αντίκειται στην κατοχυρωμένη στο άρθρο 4 παρ. 1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας η διατήρηση του ωραρίου των διατιθέμενων/αποσπασμένων εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ακριβώς επειδή αυτό καθορίζεται με κριτήριο την υπηρεσία στην οποία ανήκει η οργανική θέση του υπαλλήλου. Περαιτέρω, η νομοθετική επιλογή της διαφοροποίησης του ωραρίου των εκπαιδευτικών μεταξύ των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης⁵⁴ και της θέσπισης ευνοϊκότερου καθεστώτος για τους πρώτους έναντι των υπηρετούντων στην πρωτοβάθμια, εδράζεται προφανώς στην εκτίμηση ότι η διαφοροποίηση δικαιολογείται από

υπηρεσίες στη Γενική Γραμματεία Τύπου και Πληροφοριών και στη συνέχεια τοποθετούνται προσωρινά, και μάλιστα μετά από αίτησή τους, στην αλλοδαπή, δεν τελούν υπό τις αυτές συνθήκες με τους υπαλλήλους της Γενική Γραμματείας Τύπου και Πληροφοριών, οι οποίοι, υπηρετούντες ως εκ της οργανικής τους θέσεως στα Γραφεία Τύπου Εξωτερικού, κατά τρόπο πάγιο και για μεγάλα χρονικά διαστήματα, ασκούν τα καθήκοντά τους υπό ιδιόζουσες συνθήκες, προσαρμοσμένες στην ιδιαίτερη αποστολή τους (Σ.τ.Ε. 619/1995, 4760/1997, πρβλ. Σ.τ.Ε. 1460, 1461/2005 Ολομ., Σ.τ.Ε. 4252/2005)».

⁵⁴ αξιολόγηση που δεν κρίνεται σκόπιμη ή αναγκαία εν προκειμένω

την ύπαρξη διαφορετικών συνθηκών και απαιτήσεων στους δύο εκπαιδευτικούς βαθμούς. Οι διατιθέμενοι στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ανήκουν, ως εκ της οργανικής τους θέσης, στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, όπου κατά τρόπο πάγιο και για μεγάλα χρονικά διαστήματα ασκούν τα καθήκοντά τους υπό ιδιάζουσες συνθήκες προσαρμοσμένες στην ιδιαίτερη αποστολή τους (λ.χ. ανάγκη προσαρμογής των προαπαιτούμενων και των συνθηκών διδασκαλίας στην εκπαιδευόμενη κατά περίπτωση ηλικιακή ομάδα).⁵⁵

31. Με άλλη διατύπωση, η προσωρινή κατ' αυτόν τον τρόπο απασχόλησή τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα, δεν δικαιολογεί καθεαυτήν την διαφοροποίηση του ωραρίου, ο νομοθετικός καθορισμός του οποίου βασίζεται σε σταθμίσεις και εκτιμήσεις αναγόμενες στη φύση, το είδος των υπηρεσιών και την ιδιομορφία του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, εν προκειμένω της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, στην οποία και θα εξακολουθήσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους μετά τη λήξη της εν λόγω υπηρεσιακής μεταβολής. Η τελολογία της διάταξης βασίζεται στην εκτίμηση ότι οι εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης ασκούν τα καθήκοντά τους υπό τις αυτές ιδιάζουσες συνθήκες για μεγάλα χρονικά διαστήματα, ενώ η τυχόν προσωρινή -και μάλιστα χωρίς δική τους πρωτοβουλία- παροχή των υπηρεσιών τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση δεν αναιρεί τις ανωτέρω παραδοχές ούτε δύναται να αποτελέσει έρεισμα δυσμενούς υπηρεσιακής μεταβολής του εν λόγω εκπαιδευτικού προσωπικού. Η καθιέρωση ευνοϊκότερου ωραρίου, προφανώς δικαιολογείται και

⁵⁵ Πρβλ. ΣτΕ 3244/2008, ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ. ΣτΕ 619/1995, Αρμ 1995, 1219.

στηρίζεται στο δεδομένο της έκτασης και της έντασης της συνολικής επιβάρυνσης από την άποψη των επαγγελματικών/προσωπικών αντοχών. Η διαφορά προκύπτει από τη μακροχρόνια ενασχόληση με τη συγκεκριμένη ηλικιακή κατηγορία των ατόμων, τα οποία το προσωπικό αυτό καλείται να εκπαιδεύσει, σε συνάρτηση με την ανάγκη διασφάλισης στην πράξη συνθηκών για καλύτερη απόδοση του υπαλλήλου, ποιοτικής και ποσοτικής. Ο δικαιολογητικός αυτός λόγος συντρέχει καθ' όλο το χρονικό διάστημα παροχής των υπηρεσιών τους, ακριβώς επειδή ο καθορισμός των όρων αυτών έχει σχέση με την εν γένει ένταξη του υπαλλήλου στο δυναμικό της συγκεκριμένης εκπαιδευτικής μονάδας και τη μακροχρόνια παραμονή του σε αυτήν, ενώ δεν αναιρείται ο σκοπός της διάταξης από την τυχόν πρόσκαιρη φυσική παρουσία του στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση στο πλαίσιο «διάθεσης», ιδίως μάλιστα όταν αυτή οφείλεται σε υπηρεσιακές ανάγκες και λαμβάνει χώρα χωρίς δική του πρωτοβουλία. Τέλος, η τυχόν επιβολή σε αυτούς του ωραρίου που ισχύει για την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, για όσο χρονικό διάστημα παρέχουν προσωρινά τις υπηρεσίες τους σε αυτήν, θα συνιστούσε παρέκκλιση -επί το δυσμενέστερο- από τον κανόνα, δηλαδή τη ρύθμιση που ορίζει το ωράριό τους στη δευτεροβάθμια, χωρίς μάλιστα να υφίσταται σχετικό νομικό θεμέλιο (έλλειψη σχετικής ρητής νομοθετικής πρόβλεψης). Επιπλέον, μια τέτοια παρέκκλιση θα βρισκόταν σε δυσαρμονία προς την έννοια, τη λειτουργία και τις έννομες συνέπειες της υπηρεσιακής μεταβολής της απόσπασης και της «διάθεσης», ως *προσωρινών μέτρων* αντιμετώπισης υπηρεσιακών αναγκών.

32. Άλλωστε, χαρακτηριστικό είναι ότι ακόμη και στην περίπτωση της μετάθεσης του εκπαιδευτικού προσωπικού λόγω υπεραριθμίας, σύμφωνα με σχετική ρητή νομοθετική πρόβλεψη, εφαρμόζονται ανάλογα «οι διατάξεις που προβλέπουν συνυπολογισμό του χρόνου απόσπασης στην οργανική θέση» και ως εκ τούτου καθίσταται σαφής η βούληση του νομοθέτη περί όμοιας νομικής μεταχείρισης των δύο αυτών υπηρεσιακών μεταβολών, ακριβώς επειδή στη συγκεκριμένη περίπτωση μετάθεσης λόγω υπεραριθμίας στην αντίστοιχη σχολική μονάδα, «μετριάζεται» τρόπον τινά η έννοια της «μετάθεσης» ως υπηρεσιακής μεταβολής με τη στενή του όρου έννοια και συνεπώς εξαιρεί τους εν λόγω υπαλλήλους από την εφαρμογή επ' αυτών των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων περί μεταθέσεων των υπαλλήλων, εισάγοντας γι' αυτούς προνομιακή μεταχείριση έναντι των λοιπών.

33. Τα αυτά ισχύουν κατά μείζονα λόγο, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, και στην περίπτωση της μερικής ή ολικής διάθεσης για συμπλήρωση του υποχρεωτικού ωραρίου του εκπαιδευτικού προσωπικού της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Άλλωστε, η αντίθετη παραδοχή θα προσέκρουε στην καθιερούμενη από το άρθρο 4 του Συντάγματος αρχή της ισότητας των Ελλήνων ενώπιον του νόμου, κατά το μέρος που οι υπάλληλοι, χωρίς αίτησή τους, διατίθενται ή (και) αποσπώνται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς θα εισήγαγε όλως προνομιακή μεταχείριση για τους λοιπούς εκπαιδευτικούς της δευτεροβάθμιας, που εξακολουθούν να παρέχουν στην τελευταία τις υπηρεσίες τους και με τους οποίους οι διατιθέμενοι υπάλληλοι -τόσο πριν την συντέλεση αλλά και μετά τη λήξη της κατά τα ανωτέρω διαθέσεως

ή αποσπάσεώς τους- τελούν υπό τις ίδιες συνθήκες. Επομένως, ενδεχόμενη διαφοροποιημένη μεταχείριση των εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κατά το χρονικό διάστημα που διατίθενται προσωρινά στην πρωτοβάθμια, σε σχέση με αυτούς που παρέχουν τις υπηρεσίες τους στην οργανική τους βαθμίδα, χωρίς να υφίσταται λόγος κοινωνικού ή γενικότερου δημόσιου συμφέροντος που να τη δικαιολογεί, θα ήταν αντίθετη και με την αρχή της ισότητας, συνιστώντας ρύθμιση της υπηρεσιακής κατάστασης αυτών επί το δυσμενέστερο. Με βάση λοιπόν τα παραπάνω, σε περίπτωση μερικής ή εξ ολοκλήρου «διάθεσης» των εκπαιδευτικών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, ενδείκνυται η εφαρμογή των ειδικών διατάξεων, που ρυθμίζουν την υπηρεσιακή κατάσταση της συγκεκριμένης οργανικής βαθμίδας εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

34. Συμπερασματικά, ο νομοθέτης καθιστά διακριτές μεταξύ τους τις έννοιες της μετάθεσης, της διάθεσης και της απόσπασης, η κάθε μία από τις οποίες αποτελεί διάφορη περίπτωση υπηρεσιακής μεταβολής της ειδικής αυτής κατηγορίας δημοσίων υπαλλήλων, αν και ως ένα βαθμό ταυτίζεται η νομική τους μεταχείριση, ιδίως ως προς ορισμένες επερχόμενες συνέπειες σε περίπτωση συντέλεσής τους, ενώ διαφοροποιείται εν μέρει και το νομικό καθεστώς που τις διέπει έναντι των γενικών διατάξεων του ΥΚ. Από όσα ανωτέρω αναλυτικά εκτέθηκαν, αναφορικά με τη συσχέτιση και την πρακτική λειτουργία των ως άνω υπηρεσιακών μεταβολών του εκπαιδευτικού προσωπικού, ιδίως δε της διάθεσης και της απόσπασης, προκύπτει ότι η τοποθέτηση ενός υπαλλήλου σε μια μονάδα είναι δυνατόν να γίνεται -μεταξύ άλλων- με διάθεση από την δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή κατόπιν απόσπασης αυτού. Η

υπηρεσιακή μεταβολή της διάθεσης αποτελεί ένα προσωρινό μέτρο αξιοποίησης του εκπαιδευτικού προσωπικού και κάλυψης υπηρεσιακών αναγκών, για το οποίο θα μπορούσε να ειπωθεί ότι εννοιολογικά συγκεντρώνει στοιχεία τόσο της «μετακίνησης» κατά τις γενικές διατάξεις (η έννοια της οποίας βέβαια δεν στοιχειοθετείται διότι η τελευταία απαιτεί η μεταβολή της θέσης του υπαλλήλου να γίνεται στο πλαίσιο της ίδιας αρχής), αλλά και της απόσπασης, έννοια από την οποία η διάθεση σαφέστατα διακρίνεται και διαφοροποιείται. Πράγματι, η «διάθεση» αποτελεί ηπιότερη μορφή υπηρεσιακής μεταβολής σε σχέση με εκείνη της απόσπασης, η οποία επίσης συνεπάγεται την προσωρινή απομάκρυνση του εκπαιδευτικού από το σχολείο που ανήκει η οργανική του θέση, δίχως όμως να συνεπάγεται οριστική διακοπή του οργανικού δεσμού του με τη θέση από την οποία αποσπάται. Όπως ήδη ειπώθηκε, το γεγονός ότι ο νομοθέτης παραπέμπει ρητά σε ρυθμίσεις που αφορούν την «απόσπαση», προκειμένου να εφαρμοστούν αυτές ανάλογα και στις περιπτώσεις της «διάθεσης» εκπαιδευτικών για καθολική ή μερική συμπλήρωση του ωραρίου τους, το οποίο δεν δύναται να καλυφθεί για οποιοδήποτε λόγο στη μονάδα όπου υπάγεται οργανικά ο υπάλληλος, δεν μεταβάλλει τη φύση και τον χαρακτήρα της «διάθεσης» ως μέτρου διαφορετικού από τα λοιπά μέτρα κινητικότητας του υπαλλήλου, διαφορετικού είτε ως προς τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και την ακολουθούμενη διαδικασία είτε ως προς τα αποτελέσματα. Άλλωστε, χαρακτηριστικό είναι ότι αντίστοιχη νομοθετική παραπομπή υφίσταται και κατά τη ρύθμιση των μεταθέσεων του εκπαιδευτικού προσωπικού, τις οποίες για ορισμένα ζητήματα ο νομοθέτης επιθυμεί να τις αντιμετωπίσει βάσει των όσων ισχύουν για την απόσπαση, ήτοι μια «ηπιότερη» -σε σχέση με τη μετάθεση-

μορφή υπηρεσιακής μεταβολής, καθώς η πρώτη απαιτεί και την ύπαρξη κενής οργανικής θέσης, την οποία καταλαμβάνει ο μετατιθέμενος. Επομένως, στην περίπτωση της «διάθεσης», κατά μείζονα λόγο, η ερμηνεία των κρίσιμων διατάξεων, σε αρμονία με το σκοπούμενο από το νομοθέτη αποτέλεσμα, δεν μπορεί παρά να οδηγεί ανενδοίαστα στην παραδοχή ότι δεν θίγεται ούτε η υπηρεσιακή εξάρτηση του υπαλλήλου από την υπηρεσία στην οποία υπάγεται οργανικά ούτε οι ουσιώδεις όροι παροχής των υπηρεσιών του (π.χ. ωράριο). Στο σημείο αυτό θα πρέπει να διευκρινισθεί ότι ακόμη και στις περιπτώσεις που από το νόμο αναγνωρίζεται η διακριτική ευχέρεια της Διοίκησης να προβαίνει σε αποσπάσεις εκπαιδευτικού προσωπικού, εν τούτοις ***οι τοποθετήσεις των εκπαιδευτικών που*** -για όλους τους παραπάνω νομοθετικά προβλεπόμενους λόγους και υπό τις ως άνω ειδικότερες προϋποθέσεις και διαδικασίες- ***έχουν τεθεί και βρίσκονται ήδη στη διάθεση των υπηρεσιακών συμβουλίων, προηγούνται των αποσπάσεων.*** Περαιτέρω, ο υπάλληλος διατίθεται απλώς σε άλλη σχολική μονάδα και ως εκ τούτου η διάθεση αυτή δεν μπορεί να έχει τον χαρακτήρα δυσμενούς υπηρεσιακής μεταβολής του διατιθέμενου υπαλλήλου, ο οποίος διατηρεί τον οργανικό του δεσμό με την προηγούμενη θέση και τους ουσιώδεις όρους της υπηρεσιακής του κατάστασης. Και πάντως δεν υπάρχει κανένα έρεισμα στο νόμο για την ερμηνευτική εκδοχή ότι η διάθεση συνοδεύεται από δυσμενή υπηρεσιακή μεταβολή τέτοιας έντασης, όπως είναι η αύξηση των ωρών απασχόλησης του διατιθέμενου.

Απάντηση

Συνεπώς, με βάση τις παραπάνω αναλύσεις, αξιολογήσεις και σταθμίσεις, αλλά και τη γραμματική, λογική και τελολογική ερμηνεία των κρίσιμων διατάξεων που αφορούν τα διάφορα είδη κινητικότητας των υπαλλήλων και τις συνέπειές τους, η απάντηση στο τεθέν ερώτημα είναι ότι σε περίπτωση προσωρινής (μερικής ή εξ ολοκλήρου) «διάθεσης» εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, χάριν εξυπηρέτησης υπηρεσιακών αναγκών και συμπλήρωσης του υποχρεωτικού τους ωραρίου,⁵⁶ τα πρόσωπα αυτά διατηρούν το υποχρεωτικό ωράριο της πρώτης, όπως αυτό κλιμακώνεται ανάλογα με τον χρόνο υπηρεσίας τους.⁵⁷

Καθηγητής Αρις Καζάκος

⁵⁶ Ως τέτοιο νοείται το προβλεπόμενο για την δεύτερη βαθμίδα εκπαίδευσης, το οποίο αποτελεί κατ' αρχήν και την πραγματική βάση εφαρμογής της ειδικής διάταξης που θεσπίζει τη δυνατότητα της ως άνω «διάθεσης» και δε δύναται να μεταβάλλεται εκ των υστέρων μετά τη συντέλεση υπηρεσιακής μεταβολής, η οποία γίνεται ακριβώς προς το σκοπό συμπλήρωσης του ωραρίου της βαθμίδας στην οποία υπάγεται ο υπάλληλος.

⁵⁷ Άλλωστε, η εν λόγω υπηρεσιακή τους μεταχείριση, οφείλεται αποκλειστικά και μόνο στις ανάγκες της υπηρεσίας, στοιχείο το οποίο αναμφίβολα συνεκτιμήθηκε κατά τη διαμόρφωση των ως άνω νομοθετικών επιλογών και τη σαφή βούληση του νομοθέτη να διατηρήσει τους ουσιώδεις όρους παροχής των υπηρεσιών της συγκεκριμένης κατηγορίας υπαλληλικού προσωπικού.

